

Zijn je foto's onscherp?

Vaak is er geen defect aan je camera of lens.

Het kan ongelooflijk frustrerend zijn als je naar je foto's kijkt en ontdekt dat ze niet scherp zijn.

Regelmatig krijgen we dan ook de vraag om een lens te repareren of te kalibreren.

Echter in 80 % van de gevallen ligt het NIET aan de lens of camera maar aan de fotograaf.

Lees daarom eerst dit artikel goed voordat je jouw apparatuur onnodig ter reparatie of kalibratie aanbiedt. Anders zijn we helaas genoodzaakt kosten in rekening te brengen voor dingen die je zelf kunt opsporen en verhelpen.

Mocht je toch alles vooraf gecontroleerd hebben, en alsnog je apparatuur ter reparatie/kalibratie willen aanbieden, let er dan op dat je ook de juiste camera/lens combinatie aanreikt. Alleen dan kunnen we het probleem oplossen.

Een fotograaf dient zich in principe altijd bewust te zijn van de oorzaak van onscherpte en hoe dit te voorkomen. Heb je deze kennis en kunde dan zal het grootste gedeelte van je foto's altijd op de juiste plek scherp zijn. Heb je die kennis niet paraat overweeg dan eens een fotoworkshop.

Daar waar je met je AF-punt scherp stelt hoort de foto dus scherp te zijn. Ligt de scherpste in je foto echter iets naar voren of naar achteren, dan is er vaak sprake van zg. back- of frontfocus. In dat geval dient je lens gekalibreerd te worden.

Realiseer je trouwens dat een lens in het centrum altijd de hoogste scherpste heeft. Vooral bij zoomlens zal de scherpste naar de zijkanten altijd iets afnemen. Lenzen met een vast brandpunt hebben hier minder last van.

Mogelijke oorzaken van onscherpe foto's

1. **Uit de hand fotograferen met een te lange sluitertijd.**

Dit is de meest gemaakte fout.

Zolang de sluiters van je camera openstaat, zal je sensor licht opvangen en wordt de foto gemaakt. Als jij je camera niet voldoende stil kunt houden zolang de sluiters openstaat bestaat de kans op een bewogen foto.

Stelregel is dat je veilig uit hand (dus zonder statief of ondersteuning) kunt fotograferen met een sluitertijd van 1/60 sec of korter (bv. 1/250 sec). Gebruik je bv. een sluitertijd van 1/8 sec. dan is de kans op een onscherpe foto best groot. Die 1/60 sec. geldt NIET voor telelenzen. Zoom je je lens in tot bv. 300mm, gebruik dan een sluitertijd van 1/300sec of korter (bv. 1/1000 sec). Waarom? Kijk maar eens door een verrekijker en je zult zien hoeveel trillingen je veroorzaakt. Hoe meer je inzoomt, hoe meer deze trillingen uitvergroet worden.

Resultaat: onscherpe foto's!

Is je lens of camera echter met beeldstabilisatie uitgerust dan kun je in principe nog met 1/15 sec. uit de hand scherpe foto's maken. Natuurlijk ook afhankelijk hoe stabiel jij je camera kunt houden.

Foto gemaakt met een sluitertijd van 1/10 sec - wat veel te lang is voor fotografie uit de hand en resulteerde in onscherpte door niet stilhouden van je camera.

2. Moeite hebben om snel bewegende onderwerp te fotograferen.

Het is veel moeilijker om een scherp beeld van een bewegend onderwerp vast te leggen dan van een stilstaand onderwerp. Voor het fotograferen van een voetganger kan bv. een sluitertijd van 1/250 sec voldoende zijn om de actie te bevroren. Maar voor het scherp afbeelden van een snel rijdende auto of wielrenner is al gauw 1/1000 sec of korter nodig. We hebben het hier niet over de techniek van panning (meetrokken van je camera met het bewegend onderwerp). In die situatie gebruik je juist langere sluitertijden om beweging in de achtergrond te laten zien. Dit suggereert namelijk snelheid. Dan zie je namelijk de beweging van de banden. De auto zelf zal dan scherp moeten zijn. Tenzij je de panningtechniek niet onder de knie hebt.

De foto aan de linkerkant is wazig. De foto aan de rechterkant is scherper als gevolg van een betere scherpstelling en een kortere Sluitertijd.

3. **Je kent de beperkingen van je apparatuur niet**

Het is niet voor niets dat bij lastige omstandigheden een duurdere camera en lens je zal helpen bij het maken van scherpe beelden. Een camera/lenscombinatie uit het lagere segment zal met name bij slecht licht of snel bewegende onderwerpen eerder een onscherpe foto opleveren. De kwaliteit van je lensglas en snelheid van de autofocus bepalen namelijk ook de scherpte in je beelden.

4. **Op verkeerde plek scherpgesteld**

Het is essentieel om ervoor te zorgen dat je op het juiste deel van je onderwerp scherpstelt. Stel je maakt een portret van iemand met een groot diafragma (bv. F1.8), dan betekent dit een geringe scherptediepte. Als je vervolgens per ongeluk scherpstelt op een ander gebied dan het gezicht van het onderwerp, dus niet het oog, wordt deze wazig.

De focus in deze foto is enigszins verkeerd. Hier moeten de ogen scherp zijn, maar de focus ligt in plaats daarvan op het masker. In dit voorbeeld kun je het beste maar 1 focuspunt gebruiken. Zou je 5, 9 of meer focuspunten gebruiken, kun je nooit op het oog scherpstellen.

5. **Onjuiste Autofocus instelling**

Bij een bewegend onderwerp zul je een continue autofocus moeten gebruiken. Ai Servo bij Canon en AF-C bij Nikon en Sony. Blijf je ontspanknop half indrukken bij het volgen van je onderwerp of druk je Back Button Focus knop (AF-On) in als dit zo is ingesteld in de menu settings van je camera. Voor stilstaande onderwerpen gebruik je de One Shot AF methode. Veel moderne camera's hebben ook een optie om de gevoeligheid en snelheid van de autofocus in te stellen. Zo kun je deze autofocus voor veel soorten bewegende onderwerpen instellen in jouw cameramenu.

- [Bekijk AF instellingen voor Canon spiegellose camera's](#)
- [Bekijk de AF instellingen voor Canon spiegelreflex camera's](#)
- [Bekijk de AF instellingen voor Sony Alpha camera's](#)

- [Bekijk de AF instellingen voor Nikon camera's](#) (Engels)

!! Check ook of je lens niet per ongeluk op (M)anueel staat.

7. **Te dicht op je onderwerp**

Iedere lens heeft een minimale scherpstelafstand. Zo heeft een telelens meestal een minimale afstand van 1,5 mtr terwijl je met een groothoek- of macrolens veel dichterbij je onderwerp kunt fotograferen.

8. **Veel ruis in je foto's**

Hoe lager de iso waarde waarmee je fotografeert des te 'cleaner' en dus scherper je foto's zullen zijn. Hoge iso waarden veroorzaken ook onscherpte. Besef dat de ene camera bij een iso waarde van 3200 al veel zichtbare ruis geeft, terwijl een andere camera dit pas bij iso 8000 doet.

9. **Gebruik van een te groot diafragma getal**

Voor sommige genres, zoals landschapsfotografie, heb je vaak een grotere scherptediepte nodig. Het is echter essentieel om te weten dat wanneer je extreem kleine diafragma's van $f/18$ of kleiner selecteert, dit een nadelig effect kan hebben op de scherpte van je foto. Dit staat bekend als diffractie. Zonder al te technisch te worden, wordt diffractie veroorzaakt door de kwaliteit van de optica van de lens bij kleinere openingen. Lichtgolven botsen dan met elkaar en kunnen ervoor zorgen dat het beeld er zacht uitziet. Houd je diafragma dus op een waarde niet meer dan $f/16$.

Onscherpte veroorzaakt door een groot diafragmagetal

10. **Zeer warm weer**

Bij flink warm zomers weer zal de lucht eerder 'trillen'. Ook dit veroorzaakt zachte onscherpe foto's.

Door warmte die de lucht vervormt, kunnen foto's er wazig en onscherp uitzien.

11. **Beeldstabilisatie (IS) aan terwijl dit juist niet moet**

Zet je beeldstabilisatie uit - zo uitstekend als beeldstabilisatie is bij het vasthouden van een camera, is het niet zo geweldig als je camera op een statief staat. Het gebrek aan beweging

kan de IS in verwarring brengen, die vervolgens dit gebrek aan beweging probeert te compenseren. Hierdoor worden je foto's nét wazig. Dus zet je beeldstabilisatie uit als je een statief gebruikt.

12. Slechte kwaliteit van je UV-filter

Er is veel kwaliteitsverschil bij filters, zoals een UV- of beschermfilter.

Plaats altijd een filter voor je lens die geen afbreuk doet aan de kwaliteit van je lens. Dat is doodzonde. Ook een loszittend filter of een goedkoop filter kan de scherppte in je foto negatief beïnvloeden. Het merk Hoya heeft betaalbare en kwalitatief goede filters.

[Bekijk ze in onze webshop.](#)

13. Vuil frontglas van je lens

Als het voorste glas van je lens niet schoon is zoals vingervlekken of ander vuil, kan dit ook onscherpte in je foto's veroorzaken. Maak daarom geregeld je frontglas schoon met het juiste doekje. Een zacht brillendoekje is prima of bekijk het [Bonito Microvezel reinigingsdoekje in onze webshop.](#)

Mocht je dit allemaal gecontroleerd hebben, en alsnog je apparatuur ter reparatie/kalibratie willen aanbieden, let er dan op dat je ook de juiste camera/lens combinatie aanreikt. Alleen dan kunnen we het probleem oplossen.